

GILLEBLADET

Medlemskrift
för Handelsgillet
i Helsingfors rf

Nr 5 • 2018

Samarbete gränslöst!

Norden har en outnyttjad potential
Sidorna 6-11

Renässans för nätverk

Kontakter viktigare än någonsin
Sidorna 12-13

Konstskatter tas fram

Festsalen kan bli pärla
Sidorna 14-15

GILLEshoppen

I Gilleshoppen kan du köpa bästsäljaren Bordsvisor på Handelsgillet, Handelsgillet's manschettknappar och slipshållare samt kondoleans- och gratulationsadresser.

Bordsvisor på Handelsgillet, 20 euro.

Kondoleans- och gratulationsadresser à 15 euro.

Servettkedja 25 euro

Manschettknappar + etui 52 euro per par.

Slipshållare + etui 17 euro.

Produkterna kan beställas via Handelsgillet's kansli: annika@handelsgillet.fi eller tfn 09 669 798.

Avhämtas från kansliet.

Du som blivit medlem i Handelsgillet år 2012 eller senare och inte fått den första upplagan av historiken kan avhämta ett exemplar gratis på Gillekansliet.

För övriga och för dig som vill ha flera exemplar finns historiken att köpa på kansliet under kanslitid (vardagar kl. 9-14) till ett pris om 30 euro per exemplar.

Kansliet tar emot jämnt belopp i kontanter eller en kvittens på förhandsinbetalning till Gillets konto

Nordea FI35 2401 1800 0601 12

eller

Aktia FI09 4055 1020 1828 57.

5

Ledaren

Nya seminarieformer drar.

6

En lans för Norden

Förbundsstat föreslogs på årets aktualitetsseminarium.

8

Skapa gemensamt varumärke!

Tidigare EU-kommissionären, danskan Connie Hedegaard vill sätta fart på de nordiska statsministrarna.

9

Han vill förnya BNP

Miljöfaktorer kunde ingå.

10

Unik elmarknad

Men det politiska energisamarbetet haltar i Norden.

10

Nordforsk tar inte fart

Mera prat än resultat.

11

Givande jobb

Seminariechefen nöjd, blickar framåt.

12

Håll öronen öppna

Personliga kontakter blir allt viktigare för att nå framgång.

14

Glansen tillbaka i Festsalen

Nu tas gammal konst till heders.

16

Vinspalten

Femtio miljoner bubblor ligger bakom champagnens höga pris.

17

Viktig knöl

Heta tips för att koka potatis.

19

Börsklubben visar vägen

Nu kommer kvinnorna in.

20

Börskolumnen

Skäl att förbereda sig för värre tider.

21

Litteraturrutan

Tapani Ritamäki föreslår att en utlänning skriver nästa bok om Finland.

22

Gilleaktuellt

GILLEBLADET

Kommunikationsutskottet 2018:

Ordförande:
Peter Nordling
Medlemmar:
Mattis Dumell
Patrik Lindfors
Göran Wallén

Ansvarig utgivare:
Johan Hjelt

Chefredaktör:
Peter Nordling,
tfn 050 5595 778

Utgivare:
Handelsgillet i Helsingfors r.f.
Kaserngatan 23 A 12
00130 Helsingfors
tfn 09 669 798
info@handelsgillet.fi

Ombrytning:
Oy Nordinfo Ab, Maj-Len Roos

Annonser:
Tilinurkka Ky, Bo Gerkman
PB 89, 02211 Esbo
tfn 0400 449 724
bo.gerkman@tilinurkka.fi

Tryckeri:
Oy Painotalo tt-urex Ab, Borgå
Medlem i Tidskrifternas Förbund.

Utgivningschema 2019:

Nr 1	28.2	deadline 31.1
Nr 2	18.4	deadline 21.3
Nr 3	13.6	deadline 16.5
Nr 4	4.10	deadline 5.9
Nr 5	19.12	deadline 21.11

Foto: Leif Rosas

Save the date
9.2.2019

Traditionell Midvinterfest med damer lördagen den 9 februari klockan 18.00.

Trollkonstnären Robert Jägerhorn underhåller och Henrik Wikströms orkester står för dansmusiken.

Mera info följer – före årsskiftet på www.handelsgillet.fi samt i det första Gilleinfot 2019.

Anmälan på www.handelsgillet.fi öppnas den 10.1.2019 klockan 10.00.

Johan Hjelt

Finns beställningen där?

Handelsgillet har, tillsammans med Svenska handelshögskolan och Ekonomiska Samfundet i Finland, precis bakom sig det årliga ekonomiska seminariet. Infallsvinkeln och upplägget avvek från de tidigare ekonomiska seminarierna. Ett medvetet val och "ein Sprung ins kalte Wasser", som tysken säger. Med facit på hand är den allmänna bedömningen, att seminariet höll hög standard och var lyckat. Den tidningspublicitet som seminariet fick stöder bedömningen.

Bristerna i det nordiska samarbetet och hur mycket mera vart och ett nordiskt land självt kunde få ut av ett intensivare samarbete länderna emellan var en röd tråd under hela seminariet. Frapperande var mängden av konkreta exempel på hur samarbetet kunde utvecklas och på vilka punkter det brister. Ofta handlar det dessutom om rätt jordnära åtgärder med stor utväxling. Men budskapet når inte fram till beslutsfattarna eller körs över av nationella, akuta problem som känns närmare för politikerna och väljarna.

En naturlig fortsättning på diskussionen skulle vara hur ett enat Norden kunde göra sig bättre hört i EU. Norden och den nordiska välfärdsmodellen är välbekant och erkänd ute i världen. Ett nordiskt block skulle antagligen inte bara vara till nytta och gagn för de nordiska länderna själva. Nordens större tyngd i beslutsfattandet kunde hjälpa att driva igenom erkända nordiska värderingar i det övriga Europa. Det Nordiska blocket kunde också ge möjligheter för andra mindre EU-nationer att göra sig gällande tillsammans i gemensamma strävanden i konkurrensen med de stora nationerna i EU.

Problematiken på axeln Finland–Norden–EU är ett exempel, på ett övergripande tema som är värt att lyftas fram

med sina olika utfall på olika områden. Det finns också andra liknande frågeställningar som är värda att ventileras. Icke sällan handlar det om helheter som belastas av en stor mängd suboptimering. Ett exempel från årets seminarium är det nordiska elsamarbetet.

Av vem och hur, ska motsvarande frågeställningar som ovan bearbetas? Våra tidigare seminarier har gällt ekonomiska frågor på en generell nivå. Det är inte särskilt opportunt för kommersiella operatörer att ordna den typen av seminarier. Å andra sidan, finns det en uppsjö av seminarier ordnade i kommersiell avsikt, och de är en genre för sig. Att kasta sig in i den konkurrensen är kanske inte att rekommendera för Handelsgillet.

Handelsgillets stadgeenliga ändamål är bland annat, att främja näringslivet. Det har förblivit lite oklart vad detta kan innebära. Visserligen har man tagit för givet att en sådan mission existerar. I argumenteringen av medlemsfrågan har man därför också fallit tillbaka på detta faktum.

Ett gott exempel på vad främjandet av näringslivet kan betyda, är dessa ekonomiska seminarier som Handelsgillet har varit med om att förverkliga. En annan form av att främja näringslivet är ordnandet av frukostseminarier, en programform som Handelsgillet introducerat i år. Frukostseminarierna har lockat en alldeles ny kategori deltagare och har varit uppskattade.

En fortsatt utveckling av den här typens evenemang ligger säkert i Handelsgillets intresse. Handelsgillet behöver inte ge avkall på något av dagens omtyckta programutbud. Men komplement av det här slaget gör Handelsgillets verksamhet mångsidigare och tjänar statusen av det allmännyttiga ändamål som Handelsgillet förväntas jobba för.

Gränshinder bromsar

De fem nordiska länderna har tillsammans ungefär 25 miljoner invånare och en BNP som sammantaget skulle göra dem till en av världens största ekonomier. Men trots det gnisslar det vid gränserna då det gäller att agera enhetligt utåt.

Samtidigt som företagen arbetar allt mera på ett nordiskt plan har länderna inte politiskt sett närmat sig varandra. Den första panelen på Handelsgilletts, Hankens och Ekonomiska Samfundets aktualitetsseminarium diskuterade hur lagar och förordningar hindrar företag och människor att fritt verka över gränserna i Norden.

I panelen ingick **Kenneth Broman**, stabschef vid Nordiska ministerrådet, **Risto E. J. Penttilä**, vd för Nordic West Office och den svenske författaren, historikern och samhällsdebattören **Gunnar Wetterberg**, känd för sitt omdebatterade förslag om en nordisk förbundsstat.

– Ett enat Norden kunde med sin gemensamma värdegrund vara en stark gemensam röst för öppenhet och frihandel både i EU och i G20, sade Wetterberg.

Gränshinderrådet har mycket arbete

Broman konstaterade att det dröjde rätt länge innan man i Norden insåg att det faktiskt fanns gränshinder av många slag.

– Vi levde länge i villfarelsen att vi tack vare nordiska avtal och konventioner hade alla rättigheter i Norden – förutom att rösta i andra länder.

Han konstaterade att det kommit fram företeelser som hämmar både näringslivet och nordborna. Som ett exempel nämnde han att avsaknaden av gemensamma nordiska byggnadsstandarder årligen kostar Sverige uppskattningsvis 60 miljoner kronor.

– Det gäller att erkänna att vi inte fungerar så effektivt som vi tror när det gäller arbete över gränserna. Gränshindren ska i alla fall lösas nationellt eftersom lagar och regler bereds och stiftas av tjänstemän och

Risto E. J. Penttilä, i mitten, efterlyste ett gemensamt nordiskt id-kort, medan Kenneth Broman konstaterade att gränshindren bör lösas nationellt. T.v. konferencier Jens Berg.

politiker i de enskilda länderna. Därför har vi infört ett system där regeringarna i de enskilda länderna utser en person

från varje land till ett gränshinderråd som definierar hindren som sedan kan lösas nationellt på bästa sätt, upplyste Broman.

fortfarande

Gunnar Wetterberg talade med inlevelse för en nordisk förbundsstat, till exempel enligt schweizisk modell.

Mera nordiskt samarbete i EU

Risto E. J. Penttilä representerade Finland i gränshinderrådet åren 2016 och 2017 och är känd som nordist.

– Norden är klart mindre toppstyrt än EU som helhet. Därför undrar jag varför Gunnar Wetterberg förespråkar något av en ny Kalmarunion i Norden, en struktur som är verkligen toppstyrd, frågade Penttilä.

– Jag tror helt enkelt att vi kunde göra ännu mera om vi hade en förbundsstat. Den behöver inte vara speciellt toppstyrd, utan fungera på samma sätt som Schweiz, svarade Wetterberg.

Penttilä konstaterade att en så enkel sak som ett gemensamt elektroniskt id för alla nordbor skulle lösa många problem på den gränsoverskridande arbetsmarknaden.

– Eftersom EU inte låter oss göra det

kunde det vara på sin plats med ett starkt nordiskt block i EU som gemensamt kunde föra hela Nordens talan utgående från vår gemensamma värdegrund. Samtidigt kunde vi axla Storbritanniens roll som förespråkare av frihandel som motvikt till det mera toppstyrda Centraleuropa. Vi kunde också förenhetliga lagstiftningen i Norden, sade han.

Inställningen avgör

Broman poängterade att de fem nordiska länderna har gamla strukturer men att vi lever i en modern värld där en stor del av lagarna i Finland, Sverige och Danmark bestäms i EU.

– Ungefär 80 procent av lagstiftningen i Finland är EU-genererad. Vårt beroendeförhållande mot resten av världen är stort men ändå sitter vi i stängda rum då det gäller möjligheten att arbeta och verka fritt i Norden, där allting arbetsrelaterat också ska godkännas av en mängd fackförbund. I konkurrensen mot företag i andra länder med lättare bestämmelser borde vi kunna lösa upp förlegade strukturer på vår arbetsmarknad, sade han.

Broman poängterade att samarbete också är en fråga om inställning.

– Det att Sverige skriver personnumren på ett annat sätt än de övriga nordiska länderna gör gränsoverskridande arbete besvärligt. Då en arbetsgrupp lade fram förslaget att Sverige kunde ändra sina personnummer, närmast hånskrattade de svenska ämbetsmännen.

Wetterberg förde fram tanken på att det nordiska juridiska samarbetet borde återupplivas på en nivå som skulle ge konkreta resultat i form av exempelvis en nordisk aktiebolagslag samt nordiska skattelagar och socialförsäkringar, vilket skulle underlätta rörligheten.

– All lagstiftning måste inte vara EU-fixerad. Vi kan ta egna initiativ och jag tycker att Nordiska ministerrådet borde vara mera initierande än i dag, sade han.

Text: Bo Ingves

Foto: Leif Rosas

Erkki Tuomioja.

“Mänskligheten behöver Norden”

Världssituationen kan faktiskt bidra till att det nordiska samarbetet blir lite intressantare och relevantare än tidigare. Det sade riksdagsledamot Erkki Tuomioja då han öppnade aktualitetsseminariet Så in i Norden.

Erkki Tuomioja hoppades att Nordiska rådet börjar intressera flera partiledare och andra ledande politiker så att de låter sig väljas in i rådet. Så var det när han själv började delta i rådets arbete år 1970.

Enligt Tuomioja kan och bör de nordiska länderna ha den största betydelsen för mänskligheten när det gäller en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling.

– Inte för att vi skulle vara perfekta. Men jag vågar tro att den nordiska modellen och uppslutningen kring demokratiska, etiska och rättvisa värden samt vårt förhållande till miljön, ger mänskligheten bättre chanser att överleva än någon annan känd samhällsmodell.

Seminarier, som samlade 150 deltagare i Hankens festsal, ordnades nu för tolfte gången. De senaste åren har Handelsgillet ordnat seminariet i samarbete med Ekonomiska Samfundet i Finland och Svenska Handelshögskolan.

Text: Peter Nordling

Foto: Leif Rosas

“Koppla in statsministrarna!”

Ingen i Vietnam, Indonesien eller Brasilien känner till Helsingfors, Stockholm eller Bergen. Däremot vet alla att den Nordiska modellen smäller högt. Koppla snabbt in statsministrarna, kräver Danmarks tidigare EU-kommissionär för miljö- och klimatfrågor Connie Hedegaard.

Connie Hedegaard gav en intervju till Gillebladet precis då seminariet hört Gunnar Wetterberg argumentera för en nordisk förbundsstat, ett initiativ som inte avancerat på tio år.

– Den mest ekonomiska och framkomliga vägen för gemensamma nordiska ansträngningar är att skala upp och branda exporten som “fellesnordisk”. Att vi till exempel i teknologiskt avancerade klimat- och miljölösningar har en gemensam exportorganisation för hela Norden.

I de flesta internationella jämförelser placerar sig de nordiska länderna bland tio i täten, oberoende av om det gäller konkurrenskraft, utbildning, hållbar utveckling eller klimat och miljö. Men i exportfrågor är den nordiska potentialen inte fullt utnyttjad, hävdar Hedegaard.

– Öronmärk de tre bästa teknologiska lösningarna på ett problem i Danmark, Finland, Norge, Sverige och Island. Vi har alla litet olika specialområden som var för sig är globalt små, men tillsammans en betydande styrka. Norge är världsledande på elbilar, Sverige och Finland är de bästa innovatörerna i biokemi och biobränslen medan Danmark har utvecklat vindkraft.

– Ta det ut i världen och branda det som den nordiska modellen.

– Industriorganisationer är väldigt intresserade. Eftersom det redan satsas pengar på export i alla fem länder, skulle det inte kräva särskilt stora belopp i nya medel för att kanalisera nuvarande marknadsföring till en nordisk modell.

Vad skulle gemensamma exportbeslut kräva?

– Jag har föreslagit att frågan tas till högsta politiska nivå, kanske initialt begränsas till någon specifik marknadssektor. Mest potential har sannolikt

innovativa klimat- och miljölösningar. Industriorganisationerna har redan hakat på och statsministrarna skulle därför rätt smärtfritt kunna enas om en nordisk modell, speciellt om den är kostnadsmart. En billig och gemensam lösning är en fjäder i hatten för alla statsministrar.

Hittills har den största stötestenen och utmaningen för gemensamma nordiska initiativ varit språket. Dessutom har Sverige ofta agerat isolerat, nästan insulärt. Medlemskap i EU har inte heller ökat politikernas intresse att puffa på det nordiska, utom i försvarsfrågor.

– Jag tror varumärkesbyggandet kommer att ha en enorm genomslagskraft i stora projekt, till exempel i fråga om att lagra koldioxid i de gamla gasfälten i Nordsjön, eller i ståltillverkning utan fosfilsiltebränsle. Här ligger Norge och Sverige i täten och i Danmark anser sig världsbäst på effektbalansering.

– Med de miljarder statsministrarna gemensamt skulle ta initiativ till, kan vi stråla samman krafterna till något verkligt konkret!

Om de nordiska länderna inte har kunnat samarbeta smärtfritt ens i Europeiska unionen, hur ska det lyckas på den fria globala marknaden?

– Klimat- och utvecklingssamarbete går hand i hand. Det globala målet är att nå noll-utsläpp år 2050. Det här börjar sakta gå upp för allt flera och man förstår att det krävs nya tag.

– I EU har de nordiska länderna visat sig vara de mest pålitliga i miljö- och klimatfrågor. Det var de som var först med att utse miljöministrar. När miljökraven skärps ställs de nordiska företagen i framkanten och det kommer att ge utslag i nya exportmöjligheter.

Connie Hedegaard säger att cirkulär ekonomi är något de nordiska länderna

Han föreslår nytt sätt att räkna BNP

Öronmärk de två-tre bästa teknologiska lösningarna i varje nordiskt land och marknadsför dem globalt som den Nordiska modellen, föreslår Connie Hedegaard.

omedelbart kunde bli globalt ledande i. Den Nordiska modellen borde vara att höja tröskeln för slänga, och istället ge varorna två, tre eller flere nya liv.

Text: Matts Dumell

Foto: Leif Rosas

Connie Hedegaard, 58, hade som EU-kommissionär ansvar för klimatfrågor i Kommissionen Barroso II åren 2010–14. I Danmark företrädde hon Konservativt Folkeparti och invaldes som ledamot i Folketinget 1984.

År 2004 utsågs hon till Danmarks första miljöminister. Hon satt som miljöminister i fyra regeringar fram till år 2009. Hedegaard har ett förfutet även som journalist på Berlingske Tidende och Danmarks Radio. De senaste åren har hon varit styrelseproffs i flera större bolag och Aarhus universitet.

Miljöbelastningen per capita har inte minskat i Norden. Detta om man tar med den totala klimatpåverkan, inkluderande importvaror och transportkostnader. Det konstaterade Anders Wijkman, tidigare Europaparlamentariker då han diskuterade den nordiska miljöproblematiken med Connie Hedegaard.

Anders Wijkman förtydligade sig med att han inte är emot tillväxt.

– Men vi ska inte mäta den enbart i produktionstermer, BNP. Vi bör kunna skilja bättre mellan kvantitet och kvalitet i form av bland annat miljöfrågor, sade Wijkman.

Stort fotavtryck i Norden

Wijkman hade talat på ett evenemang med deltagare från utvecklingsländer dagen innan. Där sade han att man måste förstå att det är skillnad mellan att växa med hjälp av kolkraft och solkraft, även om tillväxtsiffrorna ser likadana ut i BNP-statistiken.

– Därför borde det finnas indikatorer som är smartare än de nuvarande. Fast vi gjort mycket för den lokala miljön i Norden har vi har ett stort kolfotavtryck. Det borde vi göra något åt, speciellt om vi vill berätta för andra länder hur de ska göra för att till exempel inte använda fossil energi.

Anders Wijkman sade sig vara är enig med **Connie Hedegaard** om att de nordiska länderna borde uppträda mera tillsammans.

– Vi kunde också få ut mera effekt av våra ansträngningar för större hållbarhet om vi jobbade enhetligare i Norden.

Finanskrisen dålig för miljön

Ett problem är enligt Wijkman att få ekonomer har förståelse för miljökostnader, fast alla ser hur klimatutsläppen ökar.

– Enligt det traditionella sättet att räkna innebär BNP att alla är lyckliga så länge

Anders Wijkman är för tillväxt, men med nya förtecken.

produktionstillväxten är bra. Innovationer kan naturligtvis inte utvecklas om ekonomin backar, men det krävs nya sätt att räkna den ekonomiska utvecklingen där även miljön beaktas. Inom bioekonomin finns det mycket vi kunde samarbeta om i Norden, till exempel att mäta hur skogen kan ge klimatfördelar, sade han.

Wijkman lät lite uppgiven då han berättade om den urvattnade konferensen Beyond GDP, som arrangerades under hans tid i Europaparlamentet. Målsättningen var att börja räkna BNP på ett nytt sätt där också miljöfaktorer ingick.

– Alla kommissionärer, som deltog, var ense om att börja räkna på det nya sättet – men sedan kom finanskrisen och initiativet föll i glömska.

Text: Bo Ingves

Foto: Leif Rosas

Halvöppen elmarknad

Den nordiska gemensamma elmarknaden är unik i världen men på politisk nivå haltar energisamarbetet mellan länderna.

Simon Ollus, direktör för elhandel och produktionsstyrning på Fortum, poängterade att den gemensamma nordiska elmarknaden, Nord Pool, har skapat en marknad där resurserna optimeras kontinuerligt i hela regionen. Det har bland annat gjort det möjligt att skapa ett system som levererar fossilfri el i så hög grad som möjligt.

– Det arbetar vi med på bolagsnivå, men den politiska utvecklingen har inte stött arbetet de senaste åren. Det är märkligt att den politiska energidiskussionen i Norden är väldigt nationellt inriktad och inte alls tar hänsyn till att varje beslut, som fattas i ett enskilt land, påverkar elnätet i alla nordiska länder, sade Ollus.

– För att vi ska kunna behålla och utveckla det goda samarbete som finns, krävs att de nordiska energipolitikerna finner en gemensam ny vision, sade **Elina Kivioja**, vd för Vattenfall i Finland.

Hon påpekade att Finland, Danmark och de baltiska länderna, förutom Est-

land, i praktiken är beroende av importerad el. Till exempel Danmarks fördubbling av sin vindkraft har varit möjlig tack vare balanskraft från Sverige och Norge.

– Det är ingen poäng med att varje land försöker vara självförsörjande och ha tillräckligt mycket topp effekt och balanskraft. Tvärtom borde resurserna användas ännu effektivare över gränserna än i dag.

Hämmar teknisk utveckling

Även om Norden är den liberalaste elmarknaden i världen begränsar de nationella bestämmelserna utvecklingen av ny teknik som kunde effektivisera eldistributionen.

– I Finland har Fortum exempelvis 2 500 hushåll som kör varmvattenberedare på den så kallade frekvensmarknaden. Det innebär att vi kan balansera vissa variationer i elsystemet utan att behöva köra upp fossila kraftverk. Men vi kan inte föra den här affärsmodellen till Sverige eller Norge eftersom den tekniska lagstiftningen i länderna är olika, sade Ollus.

Han påpekade också att ländernas stamnätsbolag fungerar på slutna marknader, vilket inte är det effektivaste.

– Norden skulle inklusive Baltikum utgöra en marknad på 27 miljoner konsumenter vilket vore en attraktiv marknad för vilken operatör som helst. Även för att öppna den här knuten behövs det politisk

Festtal räddar inte forskningen

Vilken åtgärd, vilken innovation, vilket infranätverk skulle krävas för att den nordiska integrerade forskningen kunde nå ännu högre?

Ett svar på moderatorn **Jens Bergs** fråga kunde vara Nordforsk, samlingsorganet för nordisk forskning.

– Det ger alla möjligheter att skapa effektiva nätverk för strategisk forskning som går utanför de nationella gränserna. Problemet är att politiker betonar betydelsen av nordiskt samarbete i festtal men blir mindre generösa när planerna

ska realiseras, sade professor emeritus **Gustav Björkstrand**, som sköt startskottet för Nordforsk för 15 år sedan.

En förklaring till den njujga inställningen är enligt honom att överstatlig forskning inte räknas länderna till godo i deras BNP.

– Av den anledningen snålas det med sådana pengar till forskning som man så att säga inte får tillbaka. De totala satsningarna på forskning inom Nordforsk har tyvärr inte vuxit närmelsevis på så snabbt som tänkt.

– Det är också märkligt att Nordforsk ska jobba för ett Norden som är världs-

ledande inom forskning och innovation, men att det i ländernas valrörelser inte över huvud taget talas om forskningspolitik, fyllde professor emerita **Gunnel Gustafsson** i.

Hon konstaterar att även forskarna måste se sig i spegeln, eftersom forskningen måste vara relevant för samhället.

– Därför ska vi inte heller begränsa arbetet enbart till Norden, för vi blir inte världsledande om vi inte litar oss med de bästa i världen, sade Gustafsson.

Text: Bo Ingves

Foto: Leif Rosas

Fortsättning följer?

Simon Ollus förvånade sig över att den nordiska energidiskussionen är nationellt inriktad. Enligt Elina Kivioja är det ingen idé med att vara självförsörjande beträffande el.

styrning som stöder utvecklingen och inte hämmar den, sade Ollus.

Text: Bo Ingves
Foto: Leif Rosas

Seminarier visade tydligt att det finns ett intresse för det nordiska samarbetet och att det finns en outnyttjad potential. Den slutsatsen drar minister Jan-Erik Enestam kort efter att de sista debatterna tonat ut.

Han noterar att paneldeltagarna gav konkreta tips på hur gränshindren kunde göras lägre. Bland annat föreslogs gränsöverskridande juristsamarbete.

– En gemensam nordisk aktiebolagslag, skulle på ett avgörande sätt bidra till att göra Norden till en hemmamarknad för våra företag, säger **Jan-Erik Enestam**.

Enestam ledde den kommitté som planerade seminariet, med början i våras. Han bedömer att deltagarantalet, även om det var lägre än i vid fjolårets aktualitetsseminarium, var gott.

– Seminariet var sakorienterat och lockade en initierad publik som fyllde salen på ett sympatiskt sätt.

Ett bevis för att innehållet och arrangemangen uppskattades är att deltagarna gav seminariet helhetsvitsordet 9,1.

Hittills har alla motsvarande seminarier letts av en Gillemedlem. I år valde arrangörsföreningarna Handelsgillet, Ekonomiska Samfundet och Hanken, en expert på seminarietemat. Jan Erik Ene-

Jan-Erik Enestam.

stam har en lång SFP-karriär, bland annat som partiordförande, riksdagsledamot och minister i flera regeringar, även som nordisk samarbetsminister. Dessutom har han varit projektchef vid Nordiska ministerrådet. Senast verkade han som direktör för Nordiska rådet i Köpenhamn.

– Seminarieuppdraget var arbetsdrygt, men givande, något av en nostalgitripp, säger en nöjd Enestam.

Enligt honom skulle en naturlig fortsättning vara att på nästa seminarium analysera Norden i EU. Ett av budskapen på seminariet var nämligen att Norden borde samarbeta ännu mera inom EU och bilda ett nordiskt block.

Text: Peter Nordling
Foto: Leif Rosas

Gustav Björkstrand och Gunnel Gustafsson gav svagt betyg åt Nordforsk.

Nordforsk

Nordforsk grundades 2005 utgående från Gustav Björkstrands Vitbok om nordisk forskning och innovation och är underställt Nordiska ministerrådet. Uppgiften är att finansiera sådana forskningsområden där de nordiska länderna besitter särskild styrka.

I de projekt, som ansöker finansiering hos Nordforsk, ska ingå finansiering från minst tre av de nordiska länderna Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige eller de självstyrande områdena i Norden, alltså Grönland, Färöarna och Åland. Resten av finansieringen kommer från externa källor.

A hand is shown reaching out from the left side of the frame, pointing towards a glowing white node in a complex network diagram. The background is dark blue and black, filled with a web of white lines connecting various nodes. Some nodes are highlighted with a bright orange glow, while others are dimmer. The overall aesthetic is futuristic and digital.

Lyssna dig till ett växande nätverk

Det gäller att känna rätt personer för att nå framgång. Att köra solo tar dig inte till toppen, vare sig det gäller näringsliv, politik, idrott eller kultur. Sociala medier har gjort personliga kontakter viktigare än någonsin.

Nätverken håller på att genomgå en re-nässans, och nu söker man inte i första hand efter andra individer med samma bakgrund och samma världsbild som man har själv. I stället eftersträvas annorlunda kontakter, med likartade intressen, som kan bredda och fördjupa den egna kompetensen och samtidigt ge nya infallsvinklar.

– Traditionellt har man skapat sina nätverk utifrån de rum man har hamnat i, men nu växer det fram en mer medveten syn på nätverk, en insikt om att man faktiskt själv kan besluta sig för att systematiskt bygga upp nätverk kring gemensamma mål, säger **Erik Bäckman**, strategidirektör på och delägare i kommunikationsbyrån Miltton.

Enligt honom blir behovet av ett heterogent nätverk allt större i den stora kulturförändring som pågår i världen. Han

hänvisar till begreppet VUCA (volatility, uncertainty, complexity, ambiguity), det vill säga att världen blir allt svårare att förstå och att förändringar sker allt snabbare. Varken marknadsundersökningar eller tv-nyheter är helt tillförlitliga och därför behöver både uppstarts företag och etablerade börsbolag tillgång till förstahandskällor för att snabbt kunna reagera på nya trender och idéer.

– Inflexibilitet leder till misslyckanden och allt fler bolag håller nu på att komma till den insikten att företagsledningen behöver både formella och informella kontakter för att veta vad som är på gång i världen. Till exempel stämmer en stor del av det vi ser på tv-nyheterna inte överens med verkligheten, säger Erik Bäckman, som passar på att rekommendera Hans Roslings bok *Factfulness* som en grundkurs i källkritik.

Konsten att lyssna

Det nyvaknade intresset för nätverk ser han också som ett tecken på att vi kommit till den postindustriella tidsåldern.

– Industrialiseringen har inte i första hand främjat det mänskliga. I stället har man strävat efter att bli allt effektivare och i den industriella organisationen beskrivs mänsklig aktivitet ofta i maskinmetaforer. Man talar mycket om processer och resurser, men nätverk är organiska och ändras kontinuerligt, därför måste de också underhållas för att inte förtvina.

Han håller med om att nätverk är personliga, men påpekar att de mycket väl kan byggas upp med utomstående hjälp.

– På samma sätt som en individ kan ta hjälp av en personal trainer för att bygga upp sin fysik, kan en utomstående konsult hjälpa till att bygga ut och förstärka ett nätverk.

Det finns en egenskap som är speciellt viktig när man vill bygga upp sitt nätverk.

– Nyfikenhet! Ligg lågt med ditt eget budskap och lyssna i stället på vad andra har att erbjuda. Ju öppnare och nyfikenare

Foto: Pohd5

Foto: Hannes Victorzon

– Man vet aldrig exakt vilket värde ett nätverk har, men bland börsbolagen växer intresset för att skapa nya nätverk, att lyssna och ta in signaler från omvärlden för att kunna reagera på förändringar, säger Erik Bäckman.

Foto: Hannes Victorzon

– Jag har själv över 5 000 följare på Twitter, medan Libera har cirka 8 000. Genomslagskraften är ändå mycket större i en personlig tweet än om organisationen tycker något, säger Mikko Kiesiläinen.

individer desto starkare nätverk byggs upp. Ett nätverk av konformism tenderar att cementera de egna tankarna, vilket leder till att man agerar utifrån fördomar snarare än kunskap.

Nätverkande passar också bra för finländare, trots att vi inte är kända för vår sociala kompetens.

– Det kräver en viss intelligens att samtidigt hantera olika uppfattningar om en viss fråga, men man behöver absolut inte vara den som håller låda och berättar anekdoter. Man vinner mer på att besamtalspartnern berätta mer om sig själv och sina tankar.

Personligt tilltal ger genomslag

Mycket av nätverkandet sker numera på sociala medier och där är det personliga tilltalet trumf. Ett uttalande från en person får i regel större genomslag än om samma uttalande postas av organisationen som personen representerar.

– När vi uttalar oss i en aktuell fråga, till exempel om arbetsmarknaden eller säkerhetspolitiken, gör vi det med våra egna

personliga konton. En vd kan kanske leda sitt företag utan att vara aktiv på sociala medier, men när man arbetar med politik eller opinionsbildning måste man vara beredd att ta ställning i eget namn, säger Mikko Kiesiläinen, verksamhetsledare på tankesmedjan Libera.

Libera grundades 2011 och har vid sidan om traditionell publiceringsverksamhet också utnyttjat sociala medier för att bygga upp en plattform för opinionsbildning.

– Sociala medier spelar en avgörande roll för vår verksamhet. På relativt kort tid har ett brett nätverk byggts upp. Det gör att vi når ut med våra liberala värden till en stor publik och att vi har personer i vårt nätverk, som till exempel Juhana Vartiainen, som gärna diskuterar aktuella samhällsfrågor med vem som helst på sociala medier.

Libera är också ett exempel på ett nätverk där individerna har olika åsikter i många frågor, men förenas av en gemensam liberal värdegrund. Det finns en brokig partiflora i Liberas nätverk och bland namnen som Libera har samarbetat

med eller kontinuerligt samarbetar med finns Anne Berner (C), Suvi-Anne Siimes (Vf), Tarja Filatov (Sdp), Elina Lepomäki (Saml), Björn Wahlroos (Sfp) och Mikko Kiesiläinen själv som nyligen meddelade att han kandiderar för Gröna förbundet i vårens riksdagsval.

– Eftersom vi inte begränsas av partitillhörigheter kan vi få ett större genomslag för våra publikationer, både i sociala och traditionella medier, säger Kiesiläinen.

I enlighet med tankesmedjans liberala ideologi kan den inte ta emot offentliga stöd och därför finansieras hela verksamheten med hjälp av privata sponsorer.

– Varje gång någon av våra publikationer blir omskriven i till exempel Helsingin Sanomat märks det på inflödet av sponsorintäkter. De som donerar pengar ser att vi använder våra medel effektivt och gör ett bra jobb. Vi är den synligaste tankesmedjan i landet och har en budget på 200 000 euro per år. Vårt nätverk är ovärderligt, säger Mikko Kiesiläinen.

Text: Johan Svenlin

Tequila och agave ska vika för art déco:

Festsalen återställs i ursprunglig glans

Konstskatterna i Handelsgillets mörkaste vrår ska på nytt pryda festsalen och 1920-talets stucco-tak tas till heders. Planerarnas strävan är att återskapa. Efter en djupdykning i Handelsgillets källarutrymmen kan vi återge hur andra våningen såg ut i sina glansdagar.

Ta en titt på fotografierna från gamla matsalen och stora festsalen (som de kallades) från början av 1953. Det känns nästan ofattbart att något så vackert och harmoniskt måste offras på marknadens altare när Handelsgillets ekonomi stod och lutade i början av 1990-talet.

– Vi går som bäst igenom stilen under den epok på 1920-talet, då Kaserngatan 23 byggdes, upplyser arkitekt **Stefan Ahlman**.

De första planeringsmötena om renovering av andra våningen har precis inletts när Gillebladet hämtar de gamla fotona vi grävt fram.

Ledande stil

Då huset uppfördes hade art déco (kortform för décoratif) lyfts upp som art nouveau och jugends efterträdare. Art déco blev ledande stil i arkitektur och formgivning även i Helsingfors. En av de kändaste arkitekter, som anammade den nya stilen, var **Eliel Saarinen**. Den betonade förenkling och kännetecknas av strama former och symboliska mönster. Sådana återfanns också i stora festsalens tak.

I Helsingfors börjar det vara tunnsätt med ursprungliga urbana miljöer som krogar, caféer, biografier och museer. En

Utrymmet invid stora festsalen (nuvarande baren) kallades tidigare matsalen. Carl Slottes dotter, konstnärinnan Karin Slotte (senare Mascitti-Slotte) målade år 1929 de så kallade pannäerna under taket, med motiv från Helsingfors på 1800-talet. Hon restaurerade dem 1957, men idag har de på nytt förlorat sin lyster och sin rättmätiga omgivning.

Stora festsalens ursprungliga parkett var 20-talets klassiska fyrkanter i ek. Julen 1953 hade den ännu inte ersatts med den senare fiskbensmönstrade. I taket urskiljs den symmetriska ornamentik, som på vissa ännu äldre fotografier ser ut att från början ha varit utförd i stucco, men antagligen var dekorationsmålning. Sannolikt av stukkatören Carl Slotte, som hade fått i uppdrag att dekorera festsalens väggar och fönster.

mängd försvann under de galna rivningsåren på 1960-talet. När det blev förbjudet att riva hela huset riktades förnyelseverken på inredning, speciellt i biografier. På 1990-talet "vandaliserades" tiotals anrika krogar av så kallade inredningsarkitekter.

Gilletts stora festsal och gamla matsalen hör till de få gamla urbana miljöer i centrum som är så väl bevarade att de med vilja och pengar kunde återupplivas. Kalla det fast återanvändas.

Inte ännu skyddat

Märkligt nog är Gillekvarteret inte skyddat i Helsingfors stadsplan. Det finns alltså inga K-märkningar som kräver skyddsåtgärder, eftersom ingen tänkte på sånt på 1850-talet då planen uppgjordes. Det som nu görs kommer däremot att skyddas inom en nära framtid då den nya stadsplanen blir klar.

– Det är möjligt att vi tvingas göra som med Svenska Teatern, som inte kunde

återställas till sitt alldeles ursprungliga skick från 1860-talet. Det var så mycket som hade raserats eller försvunnit. Nu när vi har fotografierna kan vi ana hur nära art déco-stilen Gillets inredning har varit, säger Stefan Ahlman.

Han har som riktlinje att försöka spåra det ursprungliga och föreslå att lokaliteterna och ytorna återställs. Därefter tar Gillets styrelse och medlemskår ställning till alternativen. Allt kan knappast renoveras med detsamma. Ahlman tänker högt när han säger att i framtiden, när ekonomin det tillåter, hinner Gillet renovera grundligare i kabinett och eventuellt lösöre som stolar och soffor.

– Vi börjar med att sanera bort alla spår av tequila och agave och lämnar det som är äkta. Slutresultatet borde helst likna det ursprungliga, men om och när det sker är öppet.

Text: Matts Dumell

Foto: Handelsgilletts arkiv

På fotot från gamla matsalen syns Gillets blyglasmålningar ännu på sina originalplatser. Annika Borgström, som forskat i Gillets konstsamling, uppger att det borde finns ett tjugotal fönster med företagets symboler. Samtliga är målade av konstnären Gunnar Forsström under 1950-talet. De är av samma typ som blyglaset i trapphallen till Donatorn. Målningarna i matsalen, som syns på bilden, hade sponsorerats av Stockmann, C.A. Gustavson och Paulig.

Kim Björkwall

Fransk bubbelekonomi

Champagne är både ett vin och ett distrikt i Frankrike. Enbart skumvin från detta distrikt och gjort på de tre tillåtna druvorna får kallas champagne.

Det finns cirka 300 producenter, eller champagnehus, som varje år levererar cirka 300 miljoner flaskor till världens törstande.

Varje flaska champagne innehåller, i runda tal, 50 miljoner bubblor, som kommer från en mycket speciell hantering. Denna hantering gör det till det mest noggrant gjorda vinet i världen. Här är anledningen till att champagne är dyrare än allt annat skumvin. Det högre priset beror också på att 1 kilogram druvor från en vingård i Champagne kostar mellan 5 och 8 euro, vilket är 10–15 gånger mer än en cava-producent i Katalonien behöver betala för sina druvor.

Till en standardflaska champagne går det åt mellan 1,2 och 1,5 kilo druvor. Hanteringen börjar, som för allt vin, med skörd av druvorna. Dessa pressas till en must som får vila i 12 timmar varefter jäsningsen påbörjas, vanligtvis på ståltankar. Därefter blandas druvorna till en så kallad cuvée, eller så gör man champagnen på enbart en druvsort.

Efter detta buteljeras vinet varvid man tillsätter en jäst- och rörsockerblandning som ger upphov till en andra jäsnings som sker i varje flaska. Denna andra jäsnings och hanteringen av flaskorna tar minst ett år, då varje flaska långsamt flyttas från att ligga vågrätt till att stå uppochnedvänd. Jäsningsen ger en fällning som måste avlägsnas, vilket sker genom att flaskornas halsar sänks ned i ett frysbad så att fällningen fryser. Kronkapsylen tas bort varvid fällningen flyger ut. Mängden ersätts med ett vin som ger söthetsgraden på just den flaskan, varpå den riktiga korken sätts i. Så också grimman som håller korken plats (som alltid är snurrad 6 varv) samt etiketter och eventuell folie och annat. Nu är vinet färdigt för att lagras i kilometerlånga kalkstenskällare. Här vilar champagnen i upp till 10 år innan den säljs.

Champagne finns i allt från extra brut, vilket innebär att inget socker är tillsatt, via brut (den absolut vanligaste) i vilken 1 procent socker är tillsatt, till den sötaste demi sec som innehåller 8–15 procent socker. Man kan få sin champagne i allt från piccoloflaska (18,75 cl) till den så kallade Nebuchadnezzar som innehåller 15 liter, eller 20 flaskor (se nedan).

De tre druvor som får användas är Chardonnay, Pinot Noir och Pinot Meunier. Vin gjort på enbart Chardonnay kallas Blanc de Blancs (vitt på vit) och ett vitt vin gjort på bara de mörkt blåa druvorna Pinot Noir, eller Pinot Meunier, kallas Blanc de Noirs (vitt på svart). Ett vin gjort på Chardonnay och den ena, eller båda de blåa druvorna, kallas en cuvée. En rosé kan vara en cuvée, eller gjord på den ena, eller de båda blåa druvorna. Champagne är det enda vin i världen där man tillåter att blanda rött vin i ett vitt för att uppnå en rosé.

Champagne passar bra till mat. Sparris och ägg är svåra att kombinera med vin, men en cuvée champagne passar väldigt bra. Till inte alltför starka ostar ska man prova en rosé och till bärbaserade desserter en demi-sec. Till räkor, hummer och ostron hör en cuvée, eller en Pinotbaserad champagne. Till thaimat med lite chili kan man med fördel ta en sec (3–5 % socker). Prova!

På Alko finns många champagner att välja bland (526 produkter). Några av de mest prisvärda och de bästa, av de olika typerna, är:

Cuvée - Autreau de Champillon Cuvée Brut, 37,40 euro. Den överlägset bästa cuvéen är Krug Grande Cuvée 164 ème Édition Brut, 184,85 euro. Helt ljuvlig!

Blanc de Blancs - Legras Grand Cru Brut, 45 euro. Den bästa är Salon Le Mesnil Brut 2004 för 362 euro.

Blanc de Noirs - André Clouet Grande Reserve Brut, 31,95 euro. I särklass bäst är återigen Krug med sin Clos d'Ambonnay Brut 2000 till priset av 3 045 euro, vilket gör den till Alkos dyraste.

Störst är Palmer & Co Réserve Brut Nebuchadnezzar på 15 liters flaska för 2 200 euro.

Champagne hör nyårsfesten till, men drick den till förrätten och eller maten, men inte till 12-slaget! Då duger en cava!

Potatisen inte så knölig

Potatisen har varit en viktig näringskälla i över 500 år. På senaste tid har den minskat i popularitet då bland annat ris och pasta blivit populärare, men potatisen är fortfarande en näringsrik växt som blir riktigt god, i synnerhet då man tillreder den rätt.

Potatisens uppgift är att lagra näring för växten. Det gör den i form av stärkelse. Stärkelsen omges av ett proteinhölje. Ju mera stärkelse potatisen har i förhållande till protein, desto mjöligare är potatisen. Cellväggarna består i sin tur av cellulosa.

Då potatisen kokas bryts cellväggarna ned och försvagas samtidigt som stärkelsen suger åt sig vatten och expanderar. Detta resulterar i att potatisen går sönder. En del av proteinet löser sig i vattnet och cellulosa- och stärkelseandelen växer, varför potatisen får en mjölig konsistens.

Välj mellan mjölig eller fast sort. Butikerna använder sig av färgkoder för att ange potatisens fasthet.

Koka rätt

Det finns flera metoder att undvika att potatisen blir mjölig. Ett sätt är att koka den med skalet på, detta förhindrar delvis processen. Ett annat är att ånga potatisen, andelen vatten är då mindre

och följaktligen absorberar potatisen mindre vatten.

Ett tredje sätt går ut på att man utnyttjar en kemisk process mellan pektiner och kalcium, båda finns naturligt i potatis. Värm potatisen i osaltat vatten tills vattnet är 70 grader. Låt den sedan stå i det varma vattnet i cirka 30 minuter.

Skölj potatisen med kallt vatten och koka den tills den är mjuk. Genom att i första uppvärmningen inte låta temperaturen stiga över 70 grader bryts cellernas cellulosa- och proteinväggar inte ned, och resultatet är starka cellväggar som tål kokning utan att gå sönder.

Om du skär potatisen i mindre bitar får du en jämn temperaturfördelning. Potatis tillredd på det här viset lämpar sig speciellt för mos, men metoden är också bra för rätter där potatisen ska koka länge, såsom i sjömansbiff och soppor. Mandelpotatisen, som lätt går sönder, lämpar sig speciellt bra för den här metoden.

Vid mosning är det viktigt att inte sönderdelar proteinerna. Om man finfördelar proteinerna kommer de att reagera med vatten och göra potatisen klisteraktig. För att undvika detta måste man mosa potatisen varsamt. Dubbelkokningen förstärker cellbindningarna och därför kan potatisen kokas helt mjuk, vilket underlättar mosningen. Fast potatis ger en tät och puréaktig konsistens, medan

mjölig potatis ger ett lättare och fluffigare resultat.

Varmt eller kallt vatten

Mineraler och andra ämnen i potatisen löser sig i vatten, en del i kallt vatten, andra i varmt. Följaktligen ska potatisen vara så kort tid som möjligt i vatten och inte utsättas för vattnets hela temperaturskala. Lagg därför potatisen i kokande vatten och värm sedan snabbt upp den så att den sjuder lätt. I synnerhet nypotatis, som är rik på mineraler och har tunt skal, ska läggas i kokande vatten.

Undantaget är stor, mjölig potatis. Det yttre skiktet värms snabbt upp och blir färdigt före potatisens mitt, med överkokt ytterskikt som följd. Kokas den här potatisen startande från kallt vatten, värms den jämnare upp, den så kallade pektin-kalcium-processen hinner delvis inverka och resultatet är en bättre potatis.

Lägg handdukar eller någon annan isolerande duk i ett rymligt kärl. Sätt foliepapper på handdukarna. Häll potatisen i kärlet och linda in med foliepapperet och handdukarna. Potatis som isoleras så här, håller sig varm i flera timmar.

Tack Kaj Degerman för detta finurliga trick! Behändigt för julbordet eller sommarfesten.

Text & foto: Ben Wiberg

Oy K-O Nyman Consulting Ab

VVS planering och övervakning
Teuvo Pakkalavägen 4, 00400 Helsingfors
tfn +358 045 806 535

KNORRING

www.knorring.fi

For GoodStories
RAUANHEIMO
Logistics

Serviceföretaget
för både sjöfarten
och näringslivet

- stuveri- och speditjons-service
- rederiservice
- internationella land- och sjötransporter

Oy M. Rauanheimo Ab, PB 254, 67101 Karleby | Tel. (06) 826 5300
www.rauanheimo.com

for
goodStories

Diskrimineringen slut: Börsklubben visar vägen

– Bra! Äntligen kan också kvinnor bjuda in män på lunchmöten.

– I dagens affärsliv finns inga manliga eller kvinnliga kvoter, det finns bara duktiga ledare!

Det var två spontana kommentarer efter Helsingfors Börsklubbs höstmöte den 8 november. Sex veckor tidigare hade 69 procent av deltagarna på höstmötet röstat för kvinnligt medlemskap. Nu överskreds för andra gången den två tredjedels majoritet som klubbens stadgar kräver.

Av de närvarande 466 medlemmarna röstade 450. Efter en nervpirrande röst-räkning stod det klart att 74,4 procent understöder att klubben tillåter kvinnor som medlemmar.

– Beslutet känns riktigt bra. Medlemskåren har lyssnat på styrelsens åsikt, utbrast klubbordförande **Finn Wardi** omedelbart efter att rösterna räknats.

– Att vi på samma plats och på en gång och för andra gången lyckades samla över 400 av sammanlagt 1 760 medlemmar visar hur relevant frågan hade blivit.

Snabb svängning

Då Börsklubben i en enkät år 2016 frågade sina medlemmar om kvinnligt medlemskap borde godkännas var endast en fjärdedel av den åsikten. På två år har styrelsen lyckats vända på kuttingen. Redan senaste vår svarade 54 procent att de vill ha en ändring.

Till åsiktskantringen bidrog kalla fakta om konsekvenserna av att förbli en herrklubb, vilka en intern arbetsgrupp lade fram; hälften av medlemmarnas avgifter betalas av arbetsgivaren, flera stora aktörer hade redan hunnit säga upp medlemskapet och klubbens ekonomi hotade ta en smocka om företag ledda av kvinnor börjar bojkotta restaurangen i ännu större utsträckning.

Styrelsemedlem **Juho Lipsanen**, tidigare vd för Alma Media och TeliaSonera, hör till dem som aktivt förespråkade att medlemmar ska godkännas på basis av andra än genuskriterier.

– Jag känner ingen medlem under 60 år som skulle motsätta sig kvinnligt medlemskap. Det är tyvärr de äldre medlemmarna som inte hängt med i utvecklingen. Förr var kanske 5 procent av styrelsemedlemmarna i finska företag kvinnliga, idag talar vi om ungefär 30 procent.

– Börsklubben grundades 1910 för att främja affärslivet. Istället fick vi i slutet av 1990-talet en institutionell diskriminering som inte överhuvudtaget kan vara förenlig med dagens läge, understryker Lipsanen.

Lipsanen syftar på införandet av jämställdhetslagen som indirekt ledde till att Börsklubben och Handelsgillet bestämde sig för att bli herrklubbar. Lagen förutsätter nämligen att ingen könsdiskriminering är tillåten, med undantag för privata föreningar som explicit har skrivit in det i sina stadgar. Det är den soppan som nu kokar över.

Businessklubb på nytt

– Vi ville att Börsklubben på nytt skulle bli en businessklubb av hög standard, förklarar **Jussi Laitinen** det engagemang som styrelsen utvecklat för att skapa konsensus bland medlemmarna.

– Beslutet på höstmötet är ytterst relevant för att vi alls skall hållas kvar i dagens näringsliv. Där existerar inga könskvoter, det finns bara duktiga ledare.

Har du nån hälsning till Handelsgillet?

– Nej, jag är inte medlem. Men idag tittar vi litet roat på diskussionen.

Tom Schubert var ordförande i Börsklubben då stadgarna om herrklubb infördes för tjugo år sedan. Idag är han anhängare av kvinnligt medlemskap.

Helsingforsbörsens vd **Henrik Husman** komprimerar hela frågeställningen till en mening: Utan ändring förtynar Börsklubben till en fritidsförening för män.

Helsingfors Börsklubb har varit tvåspråkig sedan den grundades, och åtminstone för tillfället förefaller den liberalare än Handelsgillet. Motståndet mot kvinnligt medlemskap finns kvar, men förefaller begränsat till de allra äldsta medlemmarna, ungefär som i det japanska ordspråket:

”Varför är gamla människor intresserade av att plantera träd?

– Därför att de inte ser dem växa...”

Text: **Matts Dumell**

Foto: **Lehtikuva**

Roger Wessman

Höstens turbulens kanske bara försmak

Efter ett par år av hyfsad tillväxt i hela världen, har oron för en avmattning i ekonomin igen tilltagit. Tillväxten i världshandeln har saktat in. Upptäckningen av handelskriget mellan världens två största ekonomier fördunklar utsikterna. I Europa har tillväxten redan avtagit överraskande snabbt och den nya italienska regeringens ovilja att följa euroområdet budgetregler har väckt hotet om en ny eurokris.

Endast USA har gått mot strömmen och kunnat uppvisa till och med en accelererande uppgång, tack vare kombinationen av skattesänkningar och ökade offentliga utgifter. Baksidan av myntet är dock ett svällande budgetunderskott samt ett allt större tryck på centralbanken (Fed) att höja räntorna.

Sämre i USA

Effekterna av räntehöjningarna börjar redan synas på den amerikanska bostadsmarknaden som har börjat svalna. Då effekterna av de offentliga stimulansåtgärderna avtar nästa år torde tillväxten avta även i USA.

Stigande räntor i USA är ett problem också för de tillväxtekonominer som finansierat sig med lån i dollar. Stigande dollarräntor och den uppgång i dollarkursen dessa medför ökar de skuldsatta ekonomiernas börda.

Frågan många ställer sig är om centralbankerna har kapacitet att än en gång rädda oss, om vi går in i en ny lågkon-

junktur. Kan vi räkna med att en nedgång i börskurserna igen blir kortvarig därför att centralbankerna vid behov pumpar in mera pengar?

Riskabel inflation

Vad alla borde ha lärt sig vid det här laget är, att det inte finns något tak för hur mycket pengar centralbankerna kan skapa. Begränsningen är bara risken för inflation, om hushåll och företag börjar spendera pengarna och sätter fart på ekonomin.

I USA är det just oron för ett tilltagande inflationstryck som fått Fed att höja räntorna.

Feds bedömning är att tillväxten nu måste mattas av för att förhindra en överhettning. Därmed kan vi vänta oss att räntorna stiger tills tillväxten saktar av.

Fed vill förstås bara se en måttlig avmattning. Att exakt kalibrera räntehöjningarna är dock svårt, speciellt som dessa inverkar med en stor fördröjning. Inbromsningen blir lätt tvärrare än avsett.

Om ekonomin vänder skarpt nedåt kommer Fed förstås igen att börja sänka räntorna. Problemet är dock att under de senaste tre konjunkturedgångarna har det krävts en sänkning av styrräntan på minst 5 procentenheter för att få fart på ekonomin igen. Nu ligger styrräntan bara på 2,25 procent. Utrymmet för stimulans är begränsat om ekonomin vänder nedåt med räntorna på dessa nivåer.

Läget är ännu dystrare för Europeiska centralbanken. Styrräntan är noll. Till och

med räntorna på tioåriga statsobligationer är nära noll.

Italienska statens räntor har förvisso gått upp märkbart. ECB visade under eurokrisen sin kapacitet att pressa ned statslåneräntorna, vilket slutligen satte punkt för krisen. ECB kan dock knappast med stödköp pressa ned räntekostnaderna för ett land som ser sina räntor stiga på grund av att det vägrar följa de överenskomna reglerna för den gemensamma valutan.

Fed har också begränsade möjligheter att dämpa effekterna, om USA vid årsskiftet inför de 25 procents tullar, som aviserats, på kinesiska varor. Den direkta effekten är ju att inflationen ytterligare accelererar.

Politikernas ansvar

Då centralbankernas rörelseutrymme är begränsat, faller uppgiften att avvärja en möjligen hotande recession på politikerna. I USA är rörelseutrymmet dock begränsat då budgetunderskottet redan närmar sig 5 procent av BNP, efter att politikerna beslutat stimulera på toppen av högkonjunkturen. Inom euroområdet finns det ingen samsyn om hur budgetpolitiken ska skötas.

Därmed är det skäl att förbereda sig för att höstens turbulens bara är en försmak av vad som komma ska. Man kan bara hoppas att USA och Kina lyckas lösa sin handelstvist och att Italien når samförstånd med de övriga euroländerna om vilka budgetregler som ska gälla.

Tapani Ritamäki
förläggare

Norge, gjort i Danmark

Den danska författaren **Suzanne Brøgger**s förläggare fick en snilleblix och bad henne skriva om Norge. Det slår mig att just så borde ju Business Finland också göra, beställa en bok av en legendarisk utländsk författare. Marknadsförarna av Finland har ju en stabil budget, så förhandsroyaltyn torde inte bli ett problem.

Men författaren kanske levererar en sann bild av landet istället för en rosenröd?

I Brøggers fall gick det så lyckligt att hon verkar genuint förtjust i Norge, som hon kallar världens vackraste land. Bara en blind kan låta bli att hålla med.

Klok infallsvinkel

Hon tar sig an uppgiften därför att hon vill undersöka Norge som en antropolog, inte leverera statistik. Det är en klok infallsvinkel såtillvida att boken kallad *Norsk omelett* (2018) har blivit njutbar text, påhittig och välformulerad, men inte ger den mig känslan att jag vet så mycket mer om Norge efteråt. Norge liksom flyr undan och det är väl så det måste gå. Att skriva om ett helt land är en omöjlig uppgift – med eller utan statistik – och det bästa man kan göra är att försöka formulera sig väl.

Norge är inte bara världens vackraste utan också världens rikaste land. En intressant iakttagelse, som går som en röd tråd, är vad rikedom gör med ett land och dess människor. Rikedom skapar mycket gott, fungerande hälsovård och fina bibliotek, och dessutom fredsmäkling världen runt (mer om det senare). Rikedom skapar också en del som inte känns lika positivt. Brøgger citerar den norska författaren **Marit Eikemo** som sagt att välfärdsstaten gör alla sina invånare till outsiders. Ju rikare man blir, desto bättre kan man frigöra sig från alla sorters inskränkande gemenskaper, klasser och kategorier. Norrmannen är fri. Men när alla norrmän är så fria, så varför väljer de att leva så likartade liv? frågar sig Eikemo, och Brøgger.

Det rika Norge har liksom alla västländer förlorat sin industri,

de gamla skeppsvarven står öde, ser Brøgger när hon besöker Fredrikstad vid Oslofjorden. Norge saknar produkter och varumärken. Det finns inget "Made in Norway", påstår Brøgger (men visst finns ju lax gjord i fjordarna). Istället har man mjuka varor i stil med: kvinnor, fredsmäkling, klimatmedvetenhet.

Det är en utmärkt poäng Brøgger kommer med. Fredsmäkling har Norge på många nivåer, från det berömda Osloavtalet som höll på att skapa fred i Mellanöstern på 90-talet, fredssondering i Afghanistan och Sri Lanka och i många fler områden. Sen har man Nobels fredspris som årligen delas ut i Oslo. Den bakomliggande förutsättningen för Norges framgång som fredsmäklare, som Brøgger för fram, känns ändå mager.

Klimatparadox

Hon påpekar att Norge inte hör till EU och därmed inte är bundet av sanktioner. Landet är inte EU-medlem nej, men nog bundet till unionen genom fördrag, och Natomedlem är man. Viktigare är väl oljan som gör att landet har råd att strunta i påtryckning från världens stora nationer, ta skotten som alltid skjuts mot en fredsduva.

Vad gäller klimatmedvetenheten har Norge mer elbilar än de flesta men också mer oljeutvinning, och dessutom är Norges mesta varumärke en riktig miljöbov: flygbolaget Norwegian.

Det är förstås omöjligt att påstå något om ett land, för man kan detronisera varje yttrande genom hundra invändningar. Brøggers bok är läsvärd, men för oss finländare är den dyster. Huvudrollen spelas av Norge och i två biroller får vi stifta bekantskap med Danmark och Sverige, Finland är inte med ens då det handlar om Norden. Vår marginaliserade roll blir alltmer marginaliserad, svenskan är hotad och med engelska skapar man ingen gemenskapskänsla. Men om Finland inte hör till Norden, vart hör det då?

Anställ Brøgger för att skriva nästa bok om Finland.

Rehn kritisk till uppstartskulturen

Professor **Alf Rehn** höll ett uppskattat anförande om entreprenörskap under Gillets Frukostseminarium den 24 oktober.

Publiken fick sig en tankeställare kring entreprenörskapet som social konstruktion. Rehn påpekade att uppstartskulturen kan köpas och att det finns en grupp (s.k. hang arounds) som vill känna sig som entreprenörer och som älskar entreprenörskap – i teorin – men inte är intresserade av att starta något, medan andra är entreprenörer på riktigt.

Alf Rehn varnade för en "överikonise-

ring" av uppstartskulturen och efterlyste en kritisk diskussion kring vad entreprenörskapet verkligen skapar. För tillfället ligger konsumtionen av den egna självbildningen i centrum, det vill säga att företagen satsar på att alla ska kunna lösa sina "egna problem" (läs: beställa mat, dela foton via olika appar, köpa sig underhållning m.m.) istället för att lösa de verkliga problemen i världen till exempel gällande vattenförsörjning.

AB

Alf Rehn.

Foto: Clarissa Köppler

Ny storfiskare

Robin Nygård har valts till ordförande för Fiskeklubben. Han efterträder **Henrik G. Sundström** på posten.

Robin berättar att han brunnit för fiske hela livet.

– Redan som barn fiskade jag tillsammans med min farfar i den Åboländska skärgården. Nu har jag skaffat en egen båt och fiskar åtminstone vart annat veckoslut.

Robin, 26, som också leder Juniorklubben, strävar efter aktivering och en förnyring av Fiskeklubben.

Robin Nygård.

– För våren planerar vi ett gemensamt program med studerandena i Hankens fiskeklubb, upplyser han.

PN

Största donationen

Skråväsendet vid Handelsgillet har motagit en donation om 5 000 euro. Gillets broder **Birger Mickwitz** står för det hittills största enskilda bidraget.

– För mig är det viktigt att Gillet kan flytta tillbaka till festsalen i andra våningen. Jag hoppas vi kan göra det med stil och att den återfår det skick den hade

fram till början av 1990-talet, motiverar Birger sitt bidrag.

Skråväsendets medel är öronmärkta för Gillets klubblokaler.

Den fortlöpande insamlingskampanjen har nu 10 donatorer som tillsammans bidragit med 17 000 euro.

Nya medlemmar

Styrelsen har antagit följande nya medlemmar till Handelsgillet:

Kim Hiort af Ornäs, Erik Lund, Olof Olsson, Hans Wahlman, Viggo Löfgrén och Nicklas Englund

Far och sonkampanjen fortsätter

Arbetsgruppen **Kaj Åkerberg**, **Robert Salmelin**, **Robin Nygård** och **Roger Rajalin** fortsätter arbetet med projektet Far och son. Resurserna har koncentrerats till att ordna Far och son-tillställningar i våra klubbar.

Resultatet mätt i nya medlemmar är hittills magert, fastän intresset för klubbarna varit stort. Arbetsgruppen anser dock att arbetet bör fortsätta och att man inte kan förvänta sig resultat på kort sikt. Projektet fortsätter nu med ett möte på våren för alla de unga, som hittills har deltagit i klubbarnas evenemang.

RR

Råd och information till husbolagets styrelse samt disponent.

**Finlands Svenska
FASTIGHETSFÖRENING**

www.ukl.fi/fsf

HANDELSGILLET GRATULERAR

Blomster Johan

70 år 11 december

Haikonen Mikko, EM

30 år 14 december

Backman Göran, ing.

75 år 17 december

Selenius Lars, bankdir.

70 år 23 december

von Troil Sten, EM

40 år 27 december

Bärlund Göran, VH

75 år 28 december

Winberg Lars-Göran, DE

70 år 28 december

Eriksson Kurt, DI

75 år 29 december

Wilén Fred, pol.mag, teol.mag.

50 år 2 januari

Böök Heikki, VH, PM

75 år 6 januari

Renlund Mikael, vd

60 år 10 januari

Rönnberg Niklas, ing.

50 år 14 januari

Wiiala Tom, ekonomieråd

90 år 14 januari

Diesen Magnus, DI

75 år 21 januari

Holmberg Martin, kemist

70 år 24 januari

Owren Svend-Erik, pens.

70 år 25 januari

Björklund Ulf, bilskolechef

75 år 29 januari

Fröberg Clas, pens.

70 år 31 januari

Sillander Karl, ing.

75 år 3 februari

Lundell Henrik

75 år 3 februari

Thodén Carl-Johan, med.lic.

75 år 4 februari

Björkroth Rolf, pens. skeppsmäklare

80 år 10 februari

Kallis Karl-Erik, DI

70 år 12 februari

Ahti Bengt, försäljn.chef

75 år 26 februari

Bergfors Zune, DI

85 år 28 februari

Uunila Martin, EM

75 år 29 februari

Historikerna förenas av brinnande intresse

På en månad gick historikerna från tanke till handling och grundade Handelsgillet femtonde klubb.

– I mitten av september råkade **Sven-Folke Wallenius** och jag sitta bredvid varandra en torsdag på gilleafton. Vi

kände knappt varandra från tidigare, men vi förde en så intressant diskussion att vi ännu samma kväll beslöt ansöka om att grunda Historieklubben, berättar gillebroder **Kaj Nordström**.

Den 9 oktober fick klubben grönt av

styrelsen och kallade omedelbart till konstituerande möte precis en månad senare. De fyra eldsjälarna Nordström, Wallenius samt **Henrik Diesen** och **Carl-Fredrik Geust** lockade snabbt över 30 medlemmar som enligt planerna skall sammanträda första måndagen varje månad.

– Vi är inga experter som avser att tävla med varandra om vem som vet mest. Det som förenar är det genuina intresse som de flesta av oss har för historia sedan skoltiden, förtydligar Nordström.

Inför klubbens första ordinarie diskussionsmöte i början av december hade medlemmarna läst på för att diskutera **Gustav Vasa**.

– **Herman Lindqvist** anser att han var den största av alla kungar Sverige haft, så varför inte börja från toppen!

Svenska småbruk och egna hem Ab

PB 35, 10211 Ingå, Ola Westmansallé 5

tfn (09) 644 761, 0400-477 008

fax (09) 601 262

MD

Posti Green

Byggföretag

Nikkilän Huolto Oy
tfn 0400-202 090

Restauranger

Restaurang Cantina West
www.cantinawest.fi

Festkläder

FORMTEX OY
Clothes for Gentlemen

**Frackar i olika material,
nu också ylle!**

Kontakta Br Charles Elmgren
info@formtex.fi eller 0400 440 899

Ventilation

Robovent Kb
tfn 044-5606087
roboventdick@gmail.com

Takarbeten

Solvikin Kattohuolto Oy
erik.ettala@solvikinkattohuolto.fi
tfn 040 579 819

Inredningstextiler och tapeter

Lauritzon & Co Ab

Havets delikatesser

Frisch Haus Finland Oy
www.ayriaistukku.fi

Förpackning

Oy Dahlberg & Co Ab
www.dahlberg.fi

Advokatbyråer

Rehn & Co Ab
Gillebroder Olof Rehn
tfn 09 668 9650
www.rehnco.fi

Begravningsbyråer

Armas Borg & Co Ab
Tfn 09 612 98 90

Gravvård

Helsingin Hautaushuolto
Tfn 09 700 24 81

Annonser

TILINURKKA ky
bo.gerkman@tilinurkka.fi